

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoE/72/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715203431
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6715203431.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v exekučnej veci oprávneného PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andreou Cvikovou, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti povinnému A. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. K. XXXX/XX, XXX XX D., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Patriciusom Baďurom, Exekútorský úrad so sídlom Štefana Rosivála 2, 841 06 Bratislava, pod sp. zn. EX 383/15, o vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 626,86 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 15Er/107/2015 - 15 zo dňa 02. 04. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) uznesením zo dňa 02. 04. 2015 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie povedenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Právny vzťah medzi oprávneným a povinným vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský podľa § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka a rozhodcovskú zmluvu, ktorou mala byť v predmetnom prípade založená právomoc rozhodcovského súdu na vydanie exekučného titulu, vyhodnotil ako nedojednanú s povinným - spotrebiteľom individuálne a predstavujúcu neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Rozhodcovská doložka (okresný súd na viacerých miestach odôvodnenia svojho rozhodnutia nesprávne uvádza „rozhodcovská doložka“, avšak správne má byť „rozhodcovská zmluva“) bola podpísaná samostatne na samostatnej listine, avšak bola vytlačená na formulári a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Jej obsah bol dodávateľom vopred pripravený a len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie nesie. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu ale na začiatku zmluvného vzťahu, čo takisto oslabuje pozíciu spotrebiteľa. Oprávnený od počiatku sledoval riešenie prípadných sporov cestou rozhodcovského konania za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka ako neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, právomoc rozhodcu na prejednanie a rozhodnutie veci bola založená na neexistujúcom a absolútne neplatnom právnom úkone.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal oprávnený prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. h), podľa § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) zákona č. 99/1963 Z.z. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Žiadal odvolaním napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru, je rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX samostatným úkonom, ktorého existencia nie je podmienkou uzavretia úverovej zmluvy, resp. jej trvania ako takej. Uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nebolo podmienkou vzniku, resp. trvania úverového vzťahu. Dížnik bol oprávnený od

rozhodcovskej zmluvy odstúpiť v lehote 14 kalendárnych dní od jej uzavretia. Rozhodcovská zmluva preto vykazuje všetky znaky individuálneho dojednaní a nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Poukázal na to, že povinný z vlastného rozhodnutia nevyužil možnosť od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť. Rozhodcovská zmluva nie je súčasťou všeobecných podmienok, resp. inej zmluvy. V rozhodcovskom konaní sa spotrebiteľovi poskytuje minimálne rovnaký a v niektorých smeroch oveľa širší rozsah ochrany a možnosti uplatnenia práv, ako je tomu pri konaní pred súdom. Vykonanie rozhodcovského konania v písomnej forme sa neodlišuje od prípadov, kedy aj pred všeobecným súdom prebiehajú spotrebiteľské spory bez účasti spotrebiteľa, či bez nariadenia pojednávania. Spotrebiteľ pritom môže žiadať nielen o vykonanie ústneho prejednávania veci, ale aj o jeho vykonanie v mieste svojho bydliska alebo pred všeobecným súdom. Rozhodcovská zmluva v predmetnom prípade nespĺňa všeobecnú definíciu neprijateľnej podmienky. Cieľom ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka nie je „zneplatnenie“ rozhodcovskej zmluvy (resp. rozhodcovskej doložky), ale zaručiť spotrebiteľovi - v procesnej pozícii žalobcu - právo vybrať si miesto (konajúci orgán) pre rozhodovanie o ním podanej žalobe. Poukázal taktiež aj na dôvodovú správu k uvedenému ustanoveniu. Z formulácie rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom. Z jej obsahu je zrejmé, že konanie pred rozhodcovským súdom je len alternatívne. Podľa jeho názoru, práve možnosť jednostranného odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy garantuje spotrebiteľovi jednostranne zmeniť svoje rozhodnutie o uzavretí rozhodcovskej zmluvy. Z uvedeného vyplýva, že právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci bola daná.

Povinný sa k odvolaniu oprávneného nevyjadril.

Rozhodnutie okresného súdu bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Zákonný sudca odvolaniu oprávneného nemienil vyhovieť, a preto podľa § 374 ods. 4, veta prvá a druhá O.s.p. predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.), prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného je dôvodné.

Z predloženého súdneho spisu odvolací súd zistil, že návrhom doručeným súdnemu exekútorovi dňa 16. 03. 2015 sa oprávnený domáhal vykonania exekúcie proti povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Victoria rozhodcovský súd v Žiline, so sídlom V. Tvrdého 793/21, Žilina sp. zn. RK-PC-1423/14-EK zo dňa 06.10.2014 a ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 626,86 Eur s príslušenstvom a zmluvnú pokutu. Rozhodcovský súd vyhovel nárokom oprávneného, ktoré si uplatnil na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05. 05. 2011. Následne bola okresnému súdu dňa 20. 03. 2015 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V rovnaký deň ako Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, bola medzi oprávneným a povinným uzavretá aj Rozhodcovská zmluva č. XXXXXXXXXXXX. Podľa bodu 4. a 5. Rozhodcovskej zmluvy sa akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava a Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria legal arbiter, s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom Zvolenská cesta 37, 974 01 Banská Bystrica, pričom výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

V bode 2. Rozhodcovskej zmluvy veriteľ vyhlásil, že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej doložky zo strany veriteľa, pričom dlžník vyhlasuje, že o tejto skutočnosti bol zo strany veriteľa jasne a zrozumiteľne informovaný.

Z bodu 3. Rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že veriteľ pred uzatvorením tejto rozhodcovskej zmluvy dlžníka poučil o dôsledkoch jej uzatvorenia nasledovne: Dôsledkom uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere s číslom zmluvy totožným ako je číslo tejto rozhodcovskej zmluvy (ďalej len Zmluva o RÚ), ktorú veriteľ a dlžník uzatvoria, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní. Výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi.

Podľa bodu 7. Rozhodcovskej zmluvy je dlžník oprávnený od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do štrnástich kalendárnych dní od uzavretia tejto zmluvy. Oznámenie o odstúpení od zmluvy je dlžník povinný vykonať v písomnej forme. Lehota na odstúpenia od zmluvy sa považuje za dodržanú, ak je oznámenie o odstúpení od zmluvy zaslané na adresu sídla veriteľa najneskôr v posledný deň lehoty.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného a účinného v čase uzavretia Zmluvy o revolvingovom úvere (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Exekučný súd preskúmava exekučný titul podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a súčasťou tohto prieskumného procesu v prípade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok, je aj zisťovanie toho, či medzi zmluvnými stranami bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, a to buď vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky v zmluve podľa § 3 a § 4 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (V súvislosti s použitím ustanovení tohto právneho predpisu odvolací súd poukazuje na § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.). Posudzovaním, či bola daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, teda exekučný súd neposudzoval vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu. Odvolací súd zdôrazňuje, že

vzhľadom na oprávneným predložený exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, je súd nielen v štádiu exekučného konania, v ktorom posudzuje splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie, ale počas celého konania oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej (vyslovené stanovisko je plne v súlade s názorom vysloveným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie v konaní sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zo dňa 09. 02. 2012). Či ide o rozhodnutie formálne vykonateľné sa posudzuje z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané. Z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia, t.j. určitosť, zrozumiteľnosť a presnosť označenia subjektov práv a povinností, vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať sa skúma materiálne vykonateľnosť rozhodnutia. Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, t.j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu, a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

Otázkou, či súd rozhodujúci v rámci exekučného konania mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu sa zaoberal už aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý v odôvodnení uznesenia sp. zn. I. ÚS 456-/2011-19 zo 23. 11. 2011 uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukázal v tomto rozhodnutí aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. 1. 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Z uvedeného je zrejmé, že postup exekučného súdu pri preskúmaní exekučného titulu bol správny, vykonaný v rámci právomoci zverenej mu Exekučným poriadkom.

Za správny považuje odvolací súd aj záver o posúdení právneho vzťahu medzi oprávneným a povinným ako vzťahu spotrebiteľského v zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na tento záver je potom potrebné uviesť, že v § 53 Občianskeho zákonníka je obsiahnutá úprava inštitútu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách a tieto sú definované ako ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedené ustanovenie zároveň vymedzuje, čo neprijateľnou zmluvnou podmienkou nie je s tým, že medzi neprijateľné zmluvné podmienky nepatria individuálne dojednané zmluvné ustanovenia, s ktorým mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy a mohol ovplyvniť ich obsah.

V posudzovanom prípade teda exekučný súd správne vyhodnotil zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným a následne aj správne skúmal rozhodcovskú zmluvu, ktorou bola založená právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie a vydanie exekučného titulu. Nesprávne však posúdil rozhodcovskú zmluvu, od ktorej odvodil rozhodcovský súd svoju právomoc na rozhodnutie.

Rozhodcovská zmluva v posudzovanom prípade bola podpísaná medzi oprávneným a povinným v rovnaký deň ako Zmluva o revolvingovom úvere a nebola dojednaná ako súčasť Zmluvy o revolvingovom úvere alebo Všeobecných podmienok k nej, ale bola dojednaná na samostatnej listine. Aj keď bola oprávneným ako veriteľom vopred pripravená pre dlžníka - povinného na samostatnom liste, do ktorého sa len dopĺňali požadované údaje, za podstatné považuje odvolací súd, že dlžník - povinný mal možnosť túto rozhodcovskú zmluvu odmietnuť bez toho, aby bolo zmarené uzavretie Zmluvy o

revolvingovom úvere (bod 2. Rozhodcovskej zmluvy) a navyše mal podľa bodu 7. právo odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy v lehote 14 dní od jej uzavretia.

Odvolačí súd zdôrazňuje, že rozhodcovská zmluva v danom prípade nielen, že bola uzavretá na samostatnej listine, ale povinnému v nej bolo vysvetlené, čo znamená rozhodcovské konanie a aké sú jeho dôsledky, bolo v nej uvedené, že jej uzavretie nie je podmienkou uzavretia Zmluvy o revolvingovom úvere a navyše bolo možné od nej odstúpiť v lehote 14 dní od jej uzavretia, a teda povinný mal dostatok času sa s jej obsahom oboznámiť a prípadne od nej odstúpiť.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolačí súd považoval rozhodcovskú zmluvu, ktorá založila právomoc rozhodcovského súdu vydať exekučný titul, za individuálne dohodnutú, a preto jej vyhodnotenie exekučným súdom ako neprijateľnej zmluvnej podmienky je nesprávne. Tento záver odvolacieho súdu však nevylučuje, že by rozhodcovská zmluva mohla byť neplatná aj z iných dôvodov.

Keďže prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil, odvolačí súd jeho rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd opätovne rozhodne o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Okresný súd sa bude zaoberať predovšetkým posúdením otázky, či exekučný titul, predložený v tomto prípade so žiadosťou súdneho exekútora o udelenie poverenia, spĺňa formálne a materiálne náležitosti vykonateľného rozhodnutia.

Odvolačí súd ešte v záver považuje za potrebné uviesť, že v tomto rozhodnutí pristúpil k zmene svojho právneho názoru oproti svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti v obdobných veciach, a to v záujme právnej istoty účastníkov konania, poukazujúc na prevažujúcu rozhodovaciu činnosť iných senátov tunajšieho súdu (napríklad sp. zn. 15CoE/64/2015, 14CoE/88/2015, 2CoE/141/2015, 17CoE/2/2015, 1CoE/183/2015, 16CoE/71/2015, 43CoE/496/2015).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.